

عنوان مقاله:

مدیریت رویشگاه خارشتر در شوره زارهای حاشیه دریاچه ارومیه

محل انتشار:

نشریه طبیعت ایران، دوره 4، شماره 1 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسندگان:

جواد معتمدی - دانشیار پژوهش، موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تهران، ایران

علی اشرف جعفری - استاد پژوهش، موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تهران، ایران

مهدی زهدی - پژوهشگر، موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

در حال حاضر، به واسطه تغییرات اقلیمی و خشک شدن دریاچه ارومیه و پسروی آب، تعدادی از جوامع گیاهی، حذف و جوامع دیگری ظهور پیدا کرده‌اند. خارشتر نیز به واسطه خصوصیات اکولوژیکی و بیولوژیکی، در سطح وسیعی از اراضی شور تخریب شده و هم‌مرز با خاک‌های شیرین، پراکنش پیدا کرده که در صورت عدم مدیریت رویشگاه آن، اراضی زراعی به مخاطره خواهد افتاد. در شرایط فعلی، با استناد به تغییرات اقلیمی و نیاز مبرم به تامین بخشی از علوفه دام از طریق علوفه‌های کم‌رایج و کم‌آب بر و مقاوم به شوری و خشکی، استفاده چرای از رویشگاه‌های شور و به‌ویژه رویشگاه‌های خارشتر، مهم‌ترین جنبه استفاده از این گونه است. خارشتر توسط گله‌های گاو بومی و گاومیش که دام غالب منطقه می‌باشند، چرا نمی‌شود. از این‌رو، بهترین راه مبارزه با آن، چرای چند گونه‌ای دام و چرای هدفمند از رویشگاه آن است. این روش می‌تواند تعادل را به اکوسیستم برگرداند و طی آن بهره‌برداری متعادل‌تری از تمام گونه‌های هالوفیت حاشیه دریاچه به‌عمل آید و از فرصت طلبی برای یک گونه گیاهی، جلوگیری شود. با مد نظر قرار دادن رفتار چرای دام‌های اهلی، چرای شتر در اراضی شور تخریب شده، قادر خواهد بود تا رشد خارشتر را کنترل و بصورت موثری، تولید بذر آن را بی اثر نماید و تا حد زیادی، نگرانی گسترش آفات و بیماری‌ها به اراضی زراعی را تحت کنترل در آورد. به نظر می‌رسد چنانچه کلیه عوامل موثر در سودآوری چرای مستقیم شتر از رویشگاه‌های خارشتر، مورد توجه قرار گیرد، مرتع‌کاری آن در رویشگاه‌های شور تخریب شده، راه حل موثر برای جبران کمبود علوفه محسوب می‌شود. در واقع سهم بالقوه آنها در جلوگیری از تلفات دام‌ها در فصل غیر رشد، مهم‌ترین برتری آنهاست. به‌علاوه در صورتی که مزایای آنها، از نظر استفاده چند منظوره نظیر تولید روغن، بیواتانول، ترکیبات معطر، مان‌های گیاهی (ترنجبین)، تولید عسل و ... مد نظر قرار گیرد، مرتع‌کاری آن توجیه می‌یابد. از این‌رو، توسعه آن به‌عنوان یک منبع علوفه‌ای، در اراضی شور تخریب شده و چرای مستقیم دام از آنها، قابل توصیه هست ولی توسعه آن برای دیگر اراضی و ایجاد چراگاه‌های مصنوعی، نیازمند تحقیقات بیشتر در سایت‌های الگویی و کم‌خطر برای تنوع زیستی مراتع است که باید از بخش‌های تحقیقاتی، استعانت خواست.

کلمات کلیدی:

گونه مهاجم، جوامع گیاهی، چرای هدفمند دام، تغذیه دام، هالوفیت دام

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1891122>

